

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Torat šefat 'ever

Cassvan, Lazar

רזעילא, ןבתכ

Bucuresci, 1885

Lectia XXXIV. Flexiunea substantivelor.

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-7869

Pposesiunea singulară			Pposesiunea plurală		
Pers. sing.	pers	pers. plur.	Pers. sing.	pers	Pers. plur.
---, m. și f. meu	1	נני m.f. nos. tru	--- m. f. mei	1	ניני m. f. noștri
--- (m) teu	2	ככם (m) vos. tru	--- (m) tei	2	כיכם (m) voștri
--- (f) teu		כן (f) vos. tru	--- (f) tei		כיכן (f) tri
--- (m) seu	3	םם (m) lor	--- m., sei	3	יהם (m) lor
--- (f) ei		ןן (f) lor	--- f., ei		יהן (f) lor

*) Exemplu :

חור unchiu, amic	חורי-חורים (unchi, amici)		
חורי amicul meu	חורני, amicul nostru	חורי, amici mei	חורני amicii noștri
חורך „teu	חורכם „vostru	חוריך „tei	חורייכם „voștri
חורך „seu		חוריך „sei	חוריהם „lor
חורן „ei	חורן „lor	חוריה „ei	חוריהן „lor

Deprindere :

Să se decline în același mod substantivele סוס (cal), קיל, pl. קולות, pers. 1, קולותי (voce), גבור (viteaz), גבור, pl. גבורות (put), בור, pl. בורות (groapă), עם c. עם (popor).

LECTIA XXXIV.

Flexiunea substantivelor.

Schimbari de vocale la substantive se fac: a) în statul construct d. p. דבר stat absol., דבר stat construct, b) prin sufixe pronominale d. p. דברי, דבריכם, c) în plural și dual în stat absolut și construct, d. p. יקון ing., יקניי pl. abs. יקניי pl. constr, יקניי sing., יקניי dual

*) De și exemplul de față nu arată schimbarea cea anunțată în regulă precedentă totuși l'am ales pentru simplitatea sa, spre a ușura școlarului învățarea modului de declinație.

abs., רגל־י constr. ș. a

In privința acestor schimbări de vocale deosebim patru clase de substantive masculine și feminine fără terminațiune feminină.

Clasa I o formează substantivele numite *segolate* adică substantivele a căror a-doa literă radicală este *Segol* ו orî Patah, când a-doa literă radicală este o guturală, iar ântêia radicală are *Segol* ו, sau *Ṭere* ו, sau Patah ו sau Cholem ו. *Toate aceste substantive nu suferănicî o schimbare in statul construct al singularului.*

Pilde a): מלך rege, מלכים pl. abs. מלכי pl. con. מלכיכם, מלכיכם, מלכי.

Ca מלך au flexiunea: ארץ (ארצות pl.) țară, pământ, אלה miă (אלפים du.) milă, נפש (נפשות נפשים pl.) suflet, עבד (עבדים pl.) rob, צמר chip, צמר lână, כסף argint, לחם pâine, אבן f. piatră, רגל picior, שמן untdelemn ș. a.

b) בגד haină, בגדים pl. abs., בגדי constr., בגדיכם. Tot așa: בטן f. pânțee, בצע câștig, גנע tulpină, נכה jertfă, ישע ישע mântuire, יתר rămășiță, נטע sad, נצה נצה vecinicie, פסל (chip) cioplit, ș. a.

c) ספר carte, ספרים pl. abs., ספרי pl. constr. ספריכם, ספרי. Tot așa: אמר zicală, cuvânt, בכר cămilă tânără, מצח frunte, סתר taină ș. a.

Alte substantive cu guturală începătoare au *Segol*: אבל jale, אבלי; tot așa: עגל vițel, עדר turmă, עבר lature, עזר ajutor ș. a.

d) נער tinăr, נערים pl. abs. נערי pl. constr. נעריכם, נערי. Aceeași flexiune au: בעל stăpân, נעל f.

שַׁעַר (בַּעַשׁ) כַּעַם f. pas, פַּעַר (נַעְלִים du) încălțăminte, poartă, וַעַם urgiă ș. a.

e) קָדַשׁ m. sfințenie, קְדָשִׁים pl. abs. קָדְשֵׁי קְדָשֵׁי קָדְשָׁם פִּעְלֵי pl. abs. פִּעְלִים פִּעְלֵי קָדְשָׁם קָדְשֵׁי קָדְשָׁם קָדְשָׁם פִּעְלֵי קָדְשָׁם פִּעְלֵי קָדְשָׁם פִּעְלֵי קָדְשָׁם.

Ca קָדַשׁ se flectează: הַרְדַּשׁ lună (timp), שְׂרַשׁ rădăcină, אָזֵן f. (אֲזָנִים du.) ureche, עֶפְרַיִם vitel căprioară, אֶהָלִים אֶהָלִים אֶהָלִים cort, אֶהָלִים אֶהָלִים pl.

Ca פִּעַל au flexiunea: בִּקְרָא dimineată, רֶמַח lancea, תַּאֲרֵךְ chip, formă, אַרְחָה cale, אֲרָחוֹת pl. abs. אֲרָחוֹת constr. și a.

Această clasă mai cuprinde și substantivele cu ע"ו și ע"י adică substantivele, a căror a-doa radicală este *Vav* ori *Iod* ca מוֹתָ moarte, נֵיטִ מֵשֵׁן. În statul construct al singularului aceste substantive suferă o contracțiune d. p. מוֹת־הַמֶּלֶךְ moartea regelui, נֵיט־שֵׁן unt-de lemn.

Aceeași flexiunea au: שׁוֹמֵר biciu, תְּוֹךְ mijloc (תּוֹךְ constr.), אֲזָן nedreptate עוֹלָא nedreptate (עוֹלוֹ) ș. a.

Ca נֵיט se flectează: בֵּית בית (בָּתִּים pl.), לַיִל noapte, אֵיל berbece, הֵיל putere ș. a.

Obs. În stat constr. din singular, tot așa și în plural a doia literă *Vav* și *Iod* nu se aude d. p. מוֹתִים, נֵיטִים, שׁוֹמֵרִים, afară de unele substantive d. p. תַּאֲרֵךְ tap, תַּאֲרֵשׁ, אֵיזְוֹר izvor, עֵינֵי ochiu, עֵינַי dual, הֵיל oală. pl., שׁוֹמֵרִים, שׁוֹמֵרִים, שׁוֹמֵרִים.

În această clasă se mai coprinde și substantivele ל"ה adică acele substantive, a căror a treia literă radicală este *He* ה d. p. פֵּרוֹת fruct, אֲרֵי, פֵּרוֹת, פֵּרוֹת, אֲרֵי leu, אֲרֵי, אֲרֵי.

אָרְיוֹת pl. m., בָּכִי plinge, גָּרִי ied, גָּרִיִּים pl. abs. גָּרִיִּי const. לחי falcă, לַחֲיִים dual, לַחֲיִי const. לַחֲיִי ş. a.

În sfârşit se numeră în această clasă şi substantivele 'ע' adică substantivele a căror a doa radicală e reduplicată d. p. יָם mare, יָם constr., יָמִים pl. יָמִי constr. אַם mumă, חַק אֲמוֹת lege, חֲקִים, כַּף f. mână (כַּפַּיִם du.), עַם popor, חַי vieţuitor, חַי c., דִּי indea-juns, דִּי c., אֵשׁ foc, חַן har ş. a.

Vezi Tabela I a m.

Clasa II-a coprinde substantivele cari schimbă vocalele lor de subt litera înteaia şi a doa fiind în stat construct ori priimind sufixe ca דְּבָר, דְּבָרִי, דְּבָרִים, דְּבָרְכֶם, דְּבָרִי, דְּבָרִים, דְּבָרְכֶם.

Substantivele cu guturală începătoare au în loc de Hirek Patch şi în loc de Şeva simplu un Şeva compus ca חֲכָם înţeleptul, חֲכָם, חֲכָמִי, חֲכָמְכֶם, חֲכָמִים, חֲכָמֵיכֶם.

În această clasă sunt şi substantivele cu *Zereh* ori *Segol* subt a doa literă radicală d. p. זָקֵן, זָקֵן bătrân, כְּתָר, כְּתָר e. umăr, חֲצַר, חֲצַר curte, שָׂדֵה, שָׂדֵה câmp.

Ca דְּבָר şi חֲכָם se flectează : אֶבֶן nisip, בָּשָׂר carne, זָהָב aur, חֲלָב, חֲלָב lapte, זָנָב coadă, זָנָבוֹת, זָנָבוֹת pl. אֶרֶץ aripă, כְּנָפַיִם du., נָהָר fluviu, נָהָרִים du., נֶמֶל cămilă, קָטָן micul, קָטָנִים pl., לֵב, לֵב inimă, שָׂרַב beutura îmbătătoare, שְׂרָב, שְׂרָב strugure ş. a.

Ca חֲצַר se flectează : שָׂכֵן vecin, קָבֵר greu, עָקֵב călcăiu, עָקֵב e., חָסֵר cel lipsit, אֶבֶל jelitor, אֶבֶל e.,

שָׁכַח cel ce uită, שְׂכָחִים, שְׂכַחִי pl., שָׁמַח cel ce se bucură, שְׂמָחִים, שְׂמַחִי pl., חָדַל cel lipsit, מָלָא, מִלְּא plin, יָתַד țerus, יָתַד e., יְתָרוֹת, יְתָרֵי pl.

Flexiunea substantivului כָּתָף o au : גָּרַד, גָּרְדֵי, גָּרַד gard, יָרֵךְ coapsă ș. a.

Substantivele מָת cel mort, גָּר străin, עַד martur au pluralul : מֵתִים, גָּרִים, עָדִים.

Ca שָׁדָה se flectează : יָד mână (—יָדָה), יָד constr. יָדֵי, יְדֵיךָ; יָדוֹת, יָדוֹתֵיךָ; יָדִים, יָדֵיךָ; יְדֵיךָ, יְדֵיךָ sing. (—יָדָה), יָדֵיךָ constr. יְדֵיךָ, יְדֵיךָ pl. ș. a.

(Vezi Tabela II a—e.)

Clasa III-a cuprinde substantivele, la cari *vocala de desubtul silabei întâia nu se schimbă*, iar cea de desubtul silabei a doa se poate schimba d. p. עוֹלָם vecinicie, עוֹלָם e., חוֹה inamic, חוֹה vezetor, חוֹה e.

Ca עוֹלָם se flectează : אוֹפֵן roată, אוֹפְנִים pl., אוֹצֵר comoară, כּוֹכָב stea, שׁוֹשָׁן crin, שׁוֹשָׁנִים pl., שׁוֹפָר trîmbiță, שׁוֹפְרוֹת pl. ș. a.

Ca אוֹיֵב se flectează : אוֹרֵב pânditor, חֶבֶל corăbier, חֲתָן socru, יָגוֹק sugetor, עֹלֵל copilașiu ș. a.

Ca חוֹה se flectează : מְרֹאֵה vezetor, מְרֹאֵה avere, מְרֹאֵה vedere, מַעֲשֵׂה facere, מַחֲנֵה taberă ș. a. (Vezi Tabela III a-c)

Clasa IV cuprinde substantivele cu *vocala schimbătoare sub întâia silabă*, iar cu cea *ne-schimbătoare sub a-doa silabă*, d. p. פָּקִיד comisar, פָּקִיד e., פָּקִידִים pl., פָּקִידֵי e., עֵי serman, עֵי e., עֵי pl., עֵי e., פָּתָח scriere, פָּתָחִים, פָּתָחִי.

